

Het Financieele Dagblad | Vrijdag 12 januari 2018

Opinie & I

Meldplicht datalek kan ook tot publieke onverschilligheid leiden

Bij stortvloed aan meldingen van datalekken ligt risico van meldingsmoeheid op de loer

Bernold Nieuwesteeg

Meltdown en Spectre. We hebben het hier niet over twee James Bond-films, maar over twee van de grootste digitale achterdeurtjes in de geschiedenis. Uniek is dat ze ingebakken zitten in bijna elke processor. Vervanging van die chips lijkt de enige echte remedie.

Zowel Intel als Microsoft bracht na het lek een aantal updates uit die het gevaar verminderen. We weten echter van de Wannacry- en Petya-aanvallen afgelopen zomer dat lang niet iedereen die veiligheidsupdates zal installeren. Het is dus te verwachten dat we binnen enkele maanden op grote schaal meldingen van datalekken krijgen.

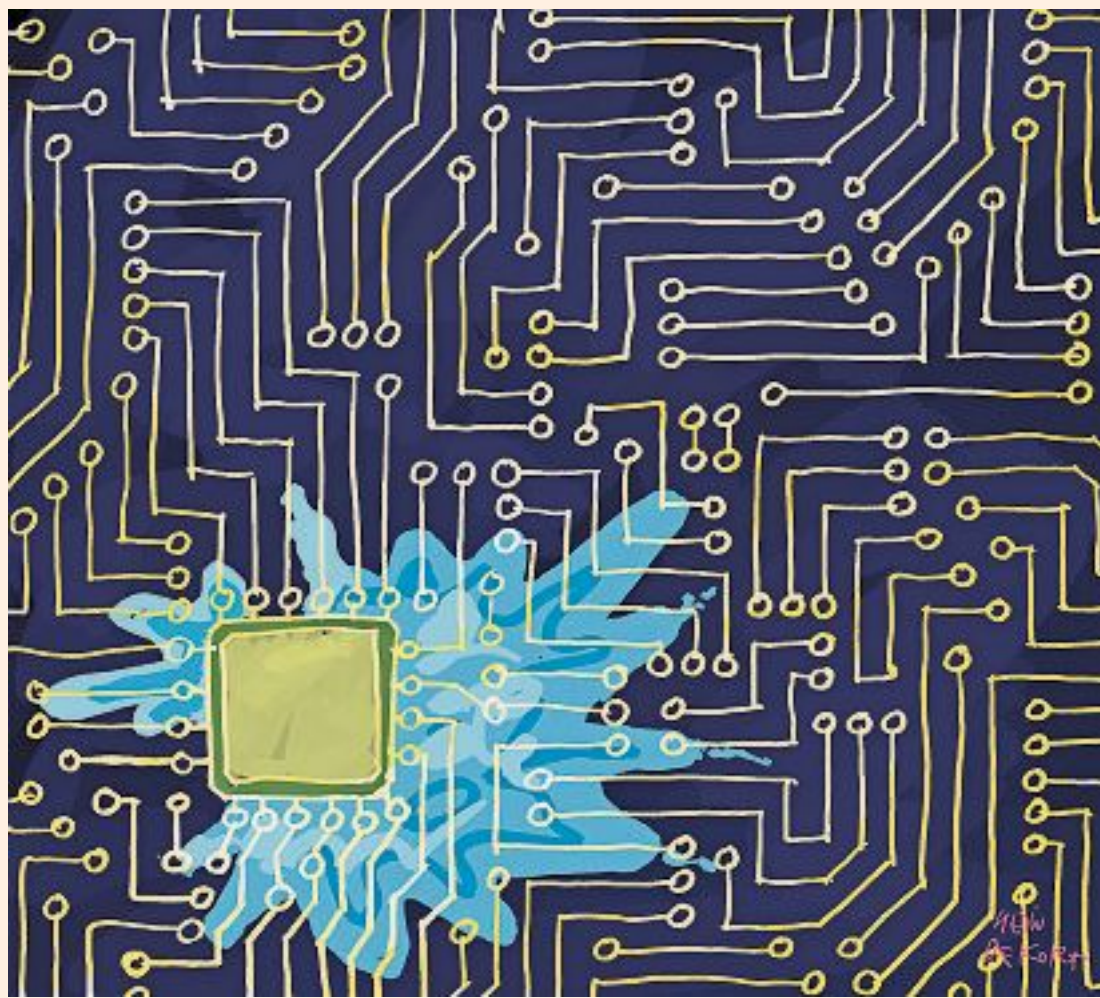
Problematisch is dat die stortvloed aan meldingen juist de publieke onverschilligheid kan vergroten. Het risico op 'meldingsmoeheid' ligt op de loer. De onderliggende oorzaak is een weeffout in het ontwerp van de meldplicht datalekken, die snel moet worden verholpen.

Het is sinds 1 januari 2016 verplicht om gelekte persoonsgegevens te melden bij de toezichthouder: de autoriteit persoonsgegevens. Dat is in principe een goede zaak, want een melding kan leiden tot verbetering van de cyberveiligheid. En burgers krijgen te weten wat er met hun persoonlijke data is gebeurd.

Op het eerste gezicht lijkt ook de verplichting tot melden logisch: bedrijven hebben zelf weinig belang bij het melden van datalekken. Sterker nog, melden kost hen veel geld.

Controleren of bedrijven een datalek niet onder het tapijt schuiven, is echter lastig. Want hoe zou de toezichthouder dat dan moeten aanpakken? De databases van elk Nederlands bedrijf controleren? Dit kost meer dan € 130 mln per jaar, blijkt uit onderzoek. Een extreem dure exercitie.

Daarom controleert de Autoriteit Persoonsgegevens alleen die datalekken waarvan ze verneemt in de media. Eind vorig jaar maakte Uber bijvoorbeeld bekend dat de gegevens van 174.000 Nederlanders waren gestolen. Het ging om namen, e-mailadressen en telefoonnummers. Uber probeerde het lek geheim te houden, totdat persbureau Bloomberg onthulde de doof-

ILLUSTRATIE: HEIN DE KORT VOOR HET FINANCIEELE DAGBLAD

potaffaire onthulde. De Autoriteit Persoonsgegevens stelt nu een onderzoek in.

Een veel gehoorde roep is dat een hoge boete een kleine pakkan kan compenseren. De boete is nu nog maximaal € 820.000, niet echt een bedrag waar een bedrijf als Uber wakker van ligt. En inderdaad, de gebeden werden verhoord: vanaf 25 mei 2018 kunnen bedrijven een maximale boete verwachten van 2% van de wereldwijde omzet of van € 10 mln, afhankelijk van welke hoger uitvalt.

Het is juist die torenhoge hoge boete die gaat leiden tot meldingsmoeheid. Normale bedrijven zullen namelijk het zekere voor het onzekere nemen en elke wiswasje gaan melden.

Hoge boetes kunnen juist leiden tot minder investeringen in cybersecurity

Gevolg: we zullen, nog meer dan al het geval is, overspoeld worden door meldingen van datalekken. De juist belangrijke meldingen dreigen dan onder te sneeuwen. Sterker nog, de astronomisch hoge boetes kunnen er zelfs voor zorgen dat bedrijven minder gaan investeren in systemen om de datalekken te detecteren, want dan hoeven ze die ook niet te melden.

We zien reeds de eerste tekenen aan de wand. Eind vorig jaar stelde de toezichthouder dat hij maar liefst 7400 datalekken binnen had gekregen in de eerste drie kwartalen van 2017. Dat is veel. Ter vergelijking, de gezaghebbende website Privacyrights.org verzamelde in totaal 7870 datalekken in de gehele Verenigde Staten. Niet in 2017, maar over de afgelopen twaalf jaar. Zoveel mogelijk meldingen genereren zou niet het doel moeten zijn van de meldplicht. Net zoals het niet werkt om elke week een weeralarm of amberalart te ontvangen.

Wat moet de Autoriteit Per-

soonsgegevens dan wel doen? Zij moet heel duidelijk maken wanneer men wel en niet moet melden, ook in het geval van lekken die het gevolg zijn van Meltdown en Spectre.

En bedrijven die een datalek hebben? Ik adviseer om het lek eerst aan de Autoriteit te melden, tenzij de getroffen direct actie moeten ondernemen. De toezichthouder kan dan beoordelen of ook burgers ingelicht moeten worden met het risico van meldingsmoeheid in het achterhoofd.

De meldplicht datalekken kan bijdragen aan cybersecurity. Maar een stortvloed aan meldingen kan leiden tot meldingsmoeheid. Die publieke onverschilligheid dienen we te voorkomen, zeker in een tijd waarin we zelfs de elementaire hardware in onze computersystemen niet meer volledig kunnen vertrouwen.

Bernold Nieuwesteeg is promovendus cybersecurity aan de Erasmus Universiteit en partner bij CrossOver.

Column

Pieter Couwenbergh

Opstap

Het moet in het gezellige boel mer van Akzo mannen. Net, is de bestuursvoorzitter op dat moment zijn to Wijers, voormalig cons Kees van Lede, in een v

Zij kibbelen over Or stuur en commissaris van de verf en chemie. Amsterdamse beurs is 2007 wordt besloten. K de weken de deur gewe kaanse farmaceut Sch doet. Dat wordt aanva alles wat Organon hee

Unaniem, zegt Hans krant als reactie op het de vergadernotulen m

Onzin, zegt Van Lede dat ik tegen de verkoop voorzitter (voormalig S Bergh) heb ik geen oph

Lessen van Org stem tegen als j niet kunt of wil

vergadering.' Van Lede mei van dat jaar toch w gevraagd als commissar ruimen en besloot daa te stoppen bij Akzo No verslag over 2006.

Van Lede houdt niet met verkoop. Ondanks sluit niet kan of wil ver niet doet. Dat wringt. Z antwoordelijk voor ger oprecht vond dat verk dan had hij tegen moe per direct moeten ope ding was beter geweest woordje unaniem was hint geweest.

Van Lede vindt dat j essentieel onderdeel w de hand kunt doen. 'Bi het. Dergelijke emotio ris Tabaksblat, de schr goed ondernemingsbe voorstander te zijn van missaris bij 'hun' bedr opvolger in de weg zitt

Bij Akzo had Hans W één maar zelfs twee vo Van Lede was daar ook bene als president-con

Pieter Couwenbergh is op deze plaats over ont leven.

Financiële meevallers moeten gewoon terugvloeien naar de staats

Roel Beetsma en Raymond Gradus

Naar aanleiding van de gunstige decembercijfers van het CPB is de jacht geopend op de begrotingsmeevallers. De VVD-fractie wil dat het kabinet deze meevallers (gedeeltelijk) omzet in lastenverlichting

het middellangetermijnpad stijgen de uitgaven in deze kabinetsperiode (2017-2021) met maar liefst € 8 mrd en dalen de lasten met ruim € 6 mrd. Opvallend zijn de extra uitgaven aan sociale zekerheid, die met € 1,6 mrd zelfs nog groter zijn dan die aan defensie en onderwijs.

Dat de overheid ver boven haar stand

Tijdens hoogconjunctuur dreigen we dus weer in de val te lopen van een verslechtering van de structurele overheidsbalans, waardoor er tijdens een volgende recessie weer meer moet worden omgebogen. Het is niet voor niets dat het CPB in de decemberraming de nodige aandacht besteedt aan de aanzienlijke ri-

best ruim word sumj ken. term de cc van €

de overheid niet in lastenverlichting. Wie echter de CPB-cijfers analyseert, kan niet anders concluderen dan dat het kabinet er goed aan doet om vast te houden aan het trendmatige begrotingsbeleid, waarbij meevallers niet leiden tot aanpassingen van het beleid, maar gewoon terugvloeien naar de staatskas.

Het CPB schrijft de huidige hoogconjunctuur toe aan drie factoren: een gunstige internationale conjunctuur, een expansief begrotingsbeleid en een krachtige woningmarkt. Zoals het CPB terecht constateert leeft de overheid boven haar stand. De overheidsbestedingen aan onderwijs en defensie nemen sterk toe. En omdat ook de uitgaven aan zorg en sociale zekerheid dit jaar sterk stijgen, zal de groei van de overheidsbestedingen oplopen van 0,4% in 2017 naar maar liefst 3,5% in 2018.

Dit kabinet zet in op een sterk expansief begrotingsbeleid. Ten opzichte van

Dat de overheid ver boven haar stand leeft, blijkt ook uit een verslechtering van het structurele saldo. In de decemberraming wordt uitgegaan van -0,6% van het bbp in 2018, hetgeen zelfs de in Europa toegestane maximale verslechtering van de doelstelling voor de middellange termijn (MTO) van -0,5% bbp overschrijdt. Bij de beoordeling van het structurele begrotingssaldo hanteert de Europese Commissie enige marge en Nederland lijkt daarmee weg te komen.

Maar bij extra lastenverlichting in 2018 kan Nederland wel in conflict komen met de Europese Commissie, hetgeen een blamage zou zijn voor een land dat andere landen graag de maat neemt waar het gaat om de Europese begrotingsregels. Onjuist is dan ook de stelling van Dick van Duijn dat er binnen de EU-normen ruimte zou zijn voor € 6 mrd á € 7 mrd aan extra uitgaven (FD, 29 dec.).

Betaal lastenverlichting uit besparingen op zorg, op sociale zekerheid en op openbaar bestuur

aandacht besteed aan de aanzienlijke risico's die er bestaan dat de conjunctuur zich minder gunstig zal ontwikkelen.

Deze risico's hangen samen met de overwaardering van activa als gevolg van een overvloed aan liquiditeit, de Chinese economie en de Brexit. Vooral een harde Brexit met een terugkeer naar handelsbarrières zal Nederland hard treffen, gezien zijn relatief intensieve handelsrelatie met het VK.

Ook de onvermijdelijke terugkeer naar een normaal monetair beleid door de ECB zal de Nederlandse economie afremmen. Juist nu de werkloosheid onder het evenwichtsniveau is gedaald en de feitelijke productie groter is dan de productiecapaciteit, past de overheid terughoudendheid en doet zij er goed aan de automatische stabilisatoren in de begroting te laten werken, zoals ook de Zalmnorm beoogt.

Structureel gesproken kunnen wij ons

van e
in 20
Ru
door
zorg
kun
versr
te zet
meer
ren v
bij de
zijn l
Op
struc
baar
kwal
lijk d
baar
.....
Roel
hoog
de V
Euro